

Kui sa tahad rahu ...

Eesmärgid: uurida keelte ja kultuuride vahelist sugulust ja lingvistilist mitmekesisust ühe keele sees.

Tase: iseseisev keelekasutaja (A2 – B1), vanuses 11 – 14.

Kestvus: 10 õppetundi (ühe õppetunni pikkus 45 minutit).

Allikas:

<https://dl.dropboxusercontent.com/u/82051251/webEDILICenrevisio/www/Suportdid/resllenpau.htm>. Õppematerjal on kohandatud Põhja- ja Baltimaade kontekstile Euroopa kaasaegsete keelte keskuse (European Centre for Modern Languages (ECML)) lahkelt loal.

Lõiming teiste õppeainetega: ajalugu, kunstiõpetus ja kultuur.

Õpitulemused:

- Saavad teada et mitte-verbaalne keel varieerub kultuuriti, samuti põlvkonniti sama kultuuri sees. Saavad teada, kuidas väljendatakse rahu teistes keeltes ja kultuurides.
- Arendatakse kunstioskusi.

Soovituslikud tegevused: tegevuste kirjeldused on lisatud peatükkide juurde. Juhised on mõeldud õpetajatele ja on eraldatud tegelikest töölehtedest.

Lisategevused / tööülesande edasine arendus: soovitame integreerida sellesse tegevusse teisi keeli, mis on asjakohased teie kontekstis, näiteks vähemusrahvaste keeli, kohalikke dialekte, piirkondlikke keeli, mis teie klassiruumis esindatud on.

1. peatükk: rahu sümboliseerimine

1. Sissejuhatav ülesanne:

Lühike põgus sissejuhatus “rahu” sümboli päritolusse peaks aitama suunata õpilasi mõtlema teiste sümbolite peale, mis väljendavad sedasama mõistet. Õpilased teevad esimese ülesande paarides arutelu alustamiseks.

Lahendused:

1. - Rahutuvi, hästituntud sümbol lääne kultuurides
2. - Rahukurg sageli kasutatud Vana - Aasia kunstis
3. - Rahvusvaheline rahu sümbol
4. - Vana - Aasia rahusümbol (öeldu tähendab “RAHU, see on minevik, olevik ja tulevik”)
5. - Hiina sümbolid Ying ja Yang. Ka seda võib vaadelda rahu sümbolina (harmonia iseendas)
6. - Sõjavastaste sümbolit kasutati ülemaailmselt paraadidel Iraagi sissetungi vastu
7. - Volditud rahukurg (sama mis number 2)
8. - Piraadilipp (ilmselgelt see väljendab sõjalisi kavatsusi, ei ole rahu sümbol)
9. - Taastöötuse sümbol, pole “rahu” sümbol
10. - Hiina tähestiku märk “rahu” jaoks
11. - Must pael terrorismi vastu
12. - Vikerkaarevärviline pael, mis väljendab rahu poolt olemist
13. - Elektripirne kasutatakse ideede väljendamiseks, kuid neid ei seostata “rahuga”.
14. - “Rahukäsi” on mark, mida samuti kasutatakse rahu väljendamiseks
15. - Kaalud on õigluse sümboliks. On väljendatud arvamust, et õiglus toob endaga kaasa ka rahu, kuid siiski ei kasutata “kaalusid” rahu sümbolina ei ole rahu sümboliks iseenesest ehk eraldi võetuna.

2. Ülesanne 2

Järgmised kaks tegevust sooritatakse paarides. Esimeses tegevuses tuletavad õpilased meelde ütlusi, mis väljendaksid žesti rahu jaoks ja teises tegevuses õpilased rahu väljendavaid žeste.

Näited:

Ütlused rahu sobitamiseks:

- tõmbama rahupiipu
- sõjakirvest maha matma
- vaherahu sobitama/ sõlmima

Žestid rahu sobitamiseks:

- lehvitada valget lippu
- kedagi suudlema
- kättelema/ suruma kätt
- rahulepingule alla kirjutama
- suudlema ikooni

3. Kokkuvõttev tegevus

Viimane õpitegevus on individuaalne. Selle eesmärgiks on suunata õpilasi mõistma, et žestid ja sõnad, mida kasutatakse rahu väljendamiseks, erinevad sõltuvalt keskkonnast (nt sõltuvalt poliitilisest, usulisest, perekondlikust kontekstist jne.), aga ka rääkijate soost ja /või vanusest. Pärast ülesande täitmist, jagavad õpilased üksteisega j, mida nad kirjutasid ja ühtlasi võivad kommenteerida eelmiste harjutuste tulemusi. See võiks olla kodutöö.

Peatükk 2 - Sõnad rahu väljendamiseks

1. Sissejuhatav ülesanne

Esimese tegevuse käigus õpivad õpilased ära tundma sõna 'rahu' teistes keeltes. Vastuseid sellele tegevusele ei ole võimalik ette näha ja sõltuvad näiteks õpilaste taustast (samuti sellest, kas nad tegid oma kodutöö ära). Järgnevatel veebi lehekülgedel on sõna "rahu" erinevates keeltes.

<http://www.freelang.net/expressions/peace.html>

<http://www.dhnet.org.br/direitos/bibpaz/Textos/Peace.htm>

2. Ülesanne 2

Järgmised kaks tegevust on seotud mänguga. Esimeses mängus tutvustakse õpilastele teisi keeli meelelahutuslikul moel ja teises mängus palutaks neil mängida sõnadega

Vastused harjutusele A:

- A. hiina keeles   B. kreeka keeles   C. vene keeles   D. heebrea keeles

Sõna "shalom" **שלום** heebrea keeles tähendab "rahu" ja samuti ka tervitust "hello".

Vastused harjutusele B:

1. portugali paz	2. rumeenia pace	3. provansi patz
4. ladina pax	5. esperanto paco	6. baski bakea
7. prantsuse paix	8. sloveenia mir	9. iiri (gaeli) síocháin
10. suahiili salama	11. norra fred	12. slovaki mier
13. luksemburgi fridden		

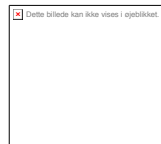
3. Kokkuvõttev ülesanne

Väikestes rühmades õpilased intervjuuerivad erinevaid inimesi ja küsivad neilt millist sõna, sümbolit ja žesti neil kasutatakse väljendamaks "rahu" ja millises kontekstis.

Peatükk 1. Rahu sümboliseerimine

1.Sissejuhatav ülesanne

Rahu sümboli päritolu ei ole täpselt teada. Näib, et seda kasutati esimest korda Suurbritannias tuumarelva desarmeerimise vastases kampaanias Aldermaston'i marsiga 1956. aastal ja hiljem hakkasid üliõpilased seda kasutama sõjavastase liikumise sümbolina. See kujundati mereväe semafori märkidest, ja väljendab kodeeritud tähti ND (tuumarelva desarmeerimine). Mereväe semafori koodiks on lippudega märguandmise süsteem ja tähed "N" ja "D" on järgmiselt edastatavad:

Vaata allolevaid sümboleid ja märke ja tõmba neile ring ümber, mis tähistavad sõna "rahu".
Võrdle oma tulemust klassikaaslaste omadega.

1

2

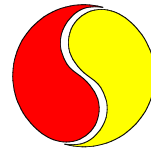
3

4

5

6

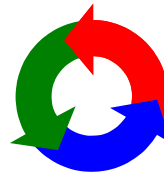
7

8

9

10

11

12

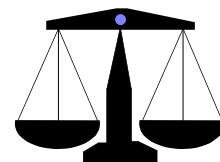
13

14

15

2. Ülesanded

A) Rahu saab väljendada ka kasutades spetsiaalseid väljendeid, mis sümboliseerivad žeste või tegevusi nagu näiteks "tõmbama rahupiipu". Missuguseid selliseid väljendeid sa tead? Kirjuta need paaris üles ja jaga neid oma klassikaaslastega.

B) Milliseid teisi žeste sa tead? Kes neid kasutab? Millises kontekstis? Paaris täida allolev tabel:

ŽESTID	KONTEKST
Lehvitama valget lippu	Sõdurid oma vaenlastele lahingu lõpetamiseks
Suudlema kellegi põske	
Kättelema / kätt suruma / käsi lööma	

3. Lõpustegevus. Oleme tutvunud ja kokku puutunud erinevate viisidega rahu väljendamiseks: tegevustega, sõnadega, sümbolitega, žestidega, kuid ... Kuidas sina sõlmid rahu? Mida sa ütled? Milliseid žeste sa kasutad? Individuaalselt täida allolev tabel ja seejärel jaga seda oma klassikaaslastega:

Rahu sõlmima kellegagi ...	Mida sa ütled?	Milliseid žeste kasutad?
Sinu isa		
Sinu ema		
Sinu vanem vend		
Sinu vanem õde		
Noorem vend		
Noorem õde		
Meessoost sõber		
Naissoost sõber		
Klassivend		
Klassiõde		

Peatükk 2. "Rahu" sõnad

1. Sissejuhatav ülesanne: eelmises osas me tegelesime erinevate viisidega, kuidas sümboliseerida või märgistada sõna "rahu". Ka sõnad on märgid. Millistes keeltes sa oskad öelda sõna "rahu" või "rahu sõlmima"? Täida allolev tabel.

Keel	Sõna "rahu"

2. Ülesanded:

A) Allpool on antud sõna "rahu" heebrea, hiina, vene ja kaasaegses kreeka keeles. Kas ta tunned ära nende keelte tähestikud?

A. 和平

B. мир

c. ειρήνη

שלום

Heebrea keeles sõna "rahu" hääldatakse "shalom" ja see tähendab ka ...

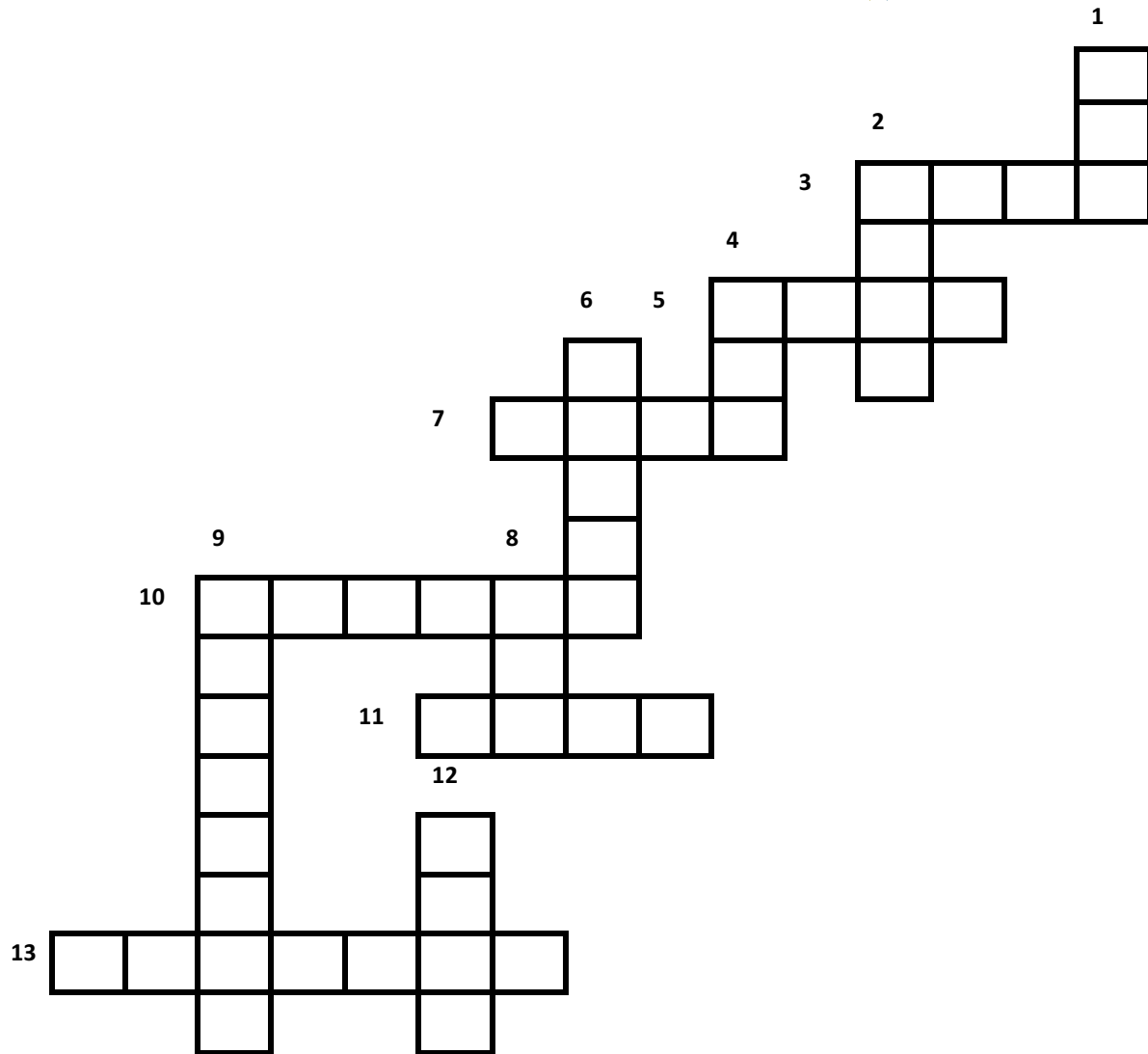
a) Thank you

b) Hello

c) Sorry

B) ✍️ Allolevast kastist leiad erinevates keeltes sõna "rahu". Paiguta need sõnad ristsõnasse ja püüa ära arvata, mis keeltes need on.

salama	mier	mir	pace	paz	patz	paco
	fridden	fred	pax	síocháin	paix	bake

1. portugali keel, 2. rumeenia keel, 3. provansi keel, 4. ladina keel, 5. esperanto keel, 6. baski keel, 7. prantsuse keel, 8. sloveenia keel, 9. iiri (keldi ehk gaeli) keel, 10. suahiili keel, 11. norra keel, 12. slovaki keel, 13. luksemburg'i keel

3. Lõpptulemus:

Väikestes rühmades intervjueri erinevaid inimesi ja küsi neilt, millist sõna, sümbolit ja žesti nad kasutavad väljendamaks sõna "rahu" ja millises kontekstis.

Täida nii palju töölehti kui palju inimesi intervjuerid:

Nimi:		Vanus:	
Sugu:		Rahvus:	
Sõna „rahu“ jaoks:			
Sümbol, mida kasutatakse „rahu“ väljendamiseks:			
TERVITUSED „rahu“ väljendamiseks		KONTEKST	
ŽESTID „rahu“ väljendamiseks		KONTEKST	

